

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
ประจำปีงบประมาณ๒๕๖๙
ของเทศบาลตำบลท่าเกษม**

ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของหน่วยงานภาครัฐ เป็นส่วนสำคัญในการป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ เช่น การเรียกรับผลประโยชน์ การเลือกปฏิบัติ หรือการใช้ดุลพินิจไม่เป็นธรรมด้านล่างคือแนวทางที่สามารถนำไปใช้จัดทำรายงาน ITA / OIT

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตในขั้นตอนอนุมัติ/อนุญาต
- เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกัน
- เพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๒. กระบวนการที่มีความเสี่ยง

ตัวอย่างงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- การออกใบอนุญาตก่อสร้าง
- การอนุญาตประกอบกิจการ
- การอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ
- การพิจารณาอนุมัติงบประมาณ/โครงการ

๓. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ตัวอย่างความเสี่ยง:

- เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนเพื่อเร่งรัดงาน
- ใช้ดุลพินิจโดยไม่เป็นธรรม (เลือกปฏิบัติ)
- เอกสารไม่ครบแต่ได้รับอนุมัติ
- ล่าช้าเพื่อให้ผู้รับบริการเสนอผลประโยชน์
- ไม่มีการตรวจสอบย้อนกลับ

๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ใช้เกณฑ์:

- โอกาสเกิด (Likelihood)
- ผลกระทบ (Impact)

ระดับ คำอธิบาย

- สูง เกิดบ่อย / ผลกระทบรุนแรง
- ปานกลาง เกิดได้ / กระทบปานกลาง
- ต่ำ เกิดน้อย / กระทบน้อย

๕. ตารางประเมินความเสี่ยง (ตัวอย่าง)

ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม
๑	รับคำขอ	เรียกรับเงินใต้โต๊ะ	สูง	รับคำขอผ่านระบบออนไลน์
๒	ตรวจสอบเอกสาร	เลือกปฏิบัติ	สูง	ใช้checklist มาตรฐาน
๓	พิจารณาอนุมัติ	ใช้ดุลพินิจไม่โปร่งใส	สูง	มีคณะกรรมการพิจารณา
๔	ออกใบอนุญาต	ล่าช้าโดยเจตนา	ปานกลาง	กำหนด SLA
๕	ส่งมอบงาน	ไม่มีการตรวจสอบ	ปานกลาง	เปิดเผยข้อมูลสาธารณะ

๖. มาตรการป้องกันการทุจริต

๖.๑ มาตรการเชิงระบบ

- ใช้ E-Service / Online ลดการพบเจ้าหน้าที่
- กำหนดระยะเวลา (SLA) ชัดเจน
- มีระบบติดตามสถานะงาน

๖.๒ มาตรการเชิงบุคคล

- หมุนเวียนเจ้าหน้าที่
- อบรมจริยธรรม / ป้องกันทุจริต
- ลงนามรับรองไม่รับของขวัญ (No Gift Policy)

๖.๓ มาตรการตรวจสอบ

- มีระบบร้องเรียน/แจ้งเบาะแส
- ตรวจสอบภายใน
- เปิดเผยข้อมูล (Transparency)

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ระยะเวลาการอนุมัติลดลง
- จำนวนเรื่องร้องเรียนลดลง
- ความพึงพอใจประชาชนเพิ่มขึ้น

๘. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- จัดทำ คู่มือการให้บริการ (Service Manual)
- เผยแพร่ขั้นตอนผ่านเว็บไซต์
- ใช้ QR Code ให้ประชาชนตรวจสอบ

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ๒๕๖๙
ของเทศบาลตำบลท่าเกษม**

ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ เป็นส่วนสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานภาครัฐ (สอดคล้องกับตัวชี้วัด ITA) โดยเน้นป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ เช่น เอื้อประโยชน์พวกพ้อง หรือเรียกรับผลประโยชน์

◆ **๑. ความหมาย**

การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจที่ได้รับ โดยไม่สุจริต / เกินขอบเขต / เอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

◆ **๒. ประเด็นความเสี่ยงที่พบบ่อย**

- การเลือกปฏิบัติ (Favoritism)
- การใช้อำนาจแทรกแซงกระบวนการพิจารณา
- การเรียกรับสินบน/ผลประโยชน์
- การแต่งตั้งโยกย้ายไม่เป็นธรรม
- การอนุมัติ/อนุญาตโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

◆ **๓. ตัวอย่าง “ตารางประเมินความเสี่ยง”**

ลำดับ	กระบวนการ	ประเด็นความเสี่ยง	สาเหตุ	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม
๑	การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต	ใช้อำนาจเลือกปฏิบัติ	ไม่มีเกณฑ์ชัดเจน	สูง	จัดทำคู่มือ/เกณฑ์มาตรฐาน
๒	การแต่งตั้งโยกย้าย	เอื้อประโยชน์พวกพ้อง	ขาดความโปร่งใส	สูง	ใช้คณะกรรมการหลายฝ่าย
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	แทรกแซงกระบวนการ	มีผลประโยชน์ทับซ้อน	สูง	เปิดเผยข้อมูล +e-GP
๔	การให้บริการประชาชน	เรียกรับผลประโยชน์	ขาดการตรวจสอบ	กลาง	ติดกล้อง/ช่องทางร้องเรียน
๕	การใช้ทรัพย์สินราชการ	ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว	ไม่มีระบบควบคุม	กลาง	ลงทะเบียน/ตรวจสอบทรัพย์สิน

◆ **๔. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง**

ใช้เกณฑ์ ๒ ด้าน:

- โอกาสเกิด (Likelihood) เช่น ต่ำ/กลาง/สูง
- ผลกระทบ (Impact) เช่น ต่ำ/กลาง/สูง

☛ นำมาคำนวณเป็นระดับความเสี่ยง (เช่น สูงมาก / สูง / ปานกลาง / ต่ำ)

◆ ๕. มาตรการป้องกัน (เชิงระบบ)

- จัดทำ คู่มือปฏิบัติงาน (SOP) ชัดเจน
- ใช้ระบบ ตรวจสอบถ่วงดุล (Check & Balance)
- เปิดเผยข้อมูล (Transparency)
- จัดช่องทางร้องเรียน (Whistleblowing)
- อบรมจริยธรรมเจ้าหน้าที่
- หมุนเวียนตำแหน่ง (Rotation)

◆ ๖. ตัวอย่าง “มาตรการเชิงรุก”

- ประกาศ No Gift Policy
- ใช้ระบบดิจิทัลลดดุลพินิจ
- ประเมิน ITA รายปี
- รายงานผลต่อผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ แบบราชการ และสอดคล้อง ITA OIT
ประจำปีงบประมาณ๒๕๖๙
ของเทศบาลตำบลท่าเกษม**

๑. หลักการและเหตุผล

การใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐเป็นกระบวนการที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต เช่น การใช้จ่ายเงินไม่ตรงวัตถุประสงค์ การเอื้อประโยชน์แก่เอกชน หรือการเบิกจ่ายเท็จ ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการควบคุมที่เหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อระบุความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ
- เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๓. ขอบเขตการประเมิน

ครอบคลุมกระบวนการ เช่น

- การจัดทำแผนงบประมาณ
- การอนุมัติใช้จ่าย
- การจัดซื้อจัดจ้าง
- การเบิกจ่ายเงิน
- การควบคุมและติดตามงบประมาณ

๔. ตารางประเมินความเสี่ยง (ตัวอย่าง)

ลำดับ	กระบวนการ	ประเด็นความเสี่ยง	สาเหตุ	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม
๑	การจัดทำงบประมาณ	จัดสรรไม่เป็นธรรม	ขาดข้อมูล/ขาดความโปร่งใส	สูง	มีคณะกรรมการ
๒	การอนุมัติใช้จ่าย	ใช้อำนาจไม่เหมาะสม	ไม่มีเกณฑ์ชัดเจน	สูง	กำหนด SOP
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	เอื้อประโยชน์เอกชน	ฮั้วประมูล	สูง	เปิดเผยข้อมูล ใช้ระบบ e-GP
๔	การเบิกจ่าย	เบิกเท็จ/เกินจริง	ตรวจสอบไม่เข้มงวด	สูง	ตรวจสอบหลายชั้น
๕	การควบคุมงบประมาณ	ใช้เงินผิดประเภท	ขาดการติดตาม	กลาง	รายงานผลรายเดือน

◆ ๕. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ใช้เกณฑ์ ๒ ด้าน:

- โอกาสเกิด (Likelihood)
- ผลกระทบ (Impact)

แบ่งระดับความเสี่ยงเป็น:

- สูงมาก / สูง / ปานกลาง / ต่ำ

◆ ๖. มาตรการป้องกันการทุจริต

เจริญระบบ

- ใช้ระบบ e-GP ในการจัดซื้อจัดจ้าง
- แยกหน้าที่ (Segregation of Duties)
- กำหนดระเบียบและขั้นตอนชัดเจน

เจริญป้องกัน

- ตรวจสอบเอกสารก่อนเบิกจ่าย
- เปิดเผยข้อมูลการใช้จ่าย
- จัดช่องทางร้องเรียน

เจริญควบคุม

- ตรวจสอบภายใน
- รายงานผลต่อผู้บริหาร
- สุ่มตรวจโครงการ

◆ ๗. การติดตามและประเมินผล

- รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายไตรมาส
- ประเมินความเสี่ยงซ้ำทุกปี
- ปรับปรุงมาตรการให้ทันสถานการณ์